

Perspectiefnota 2019

Inleiding

De perspectiefnota 2019. De tweede voorjaarsnota van deze raad. En de eerste echte van dit college. Vorig jaar stonden we hier nog wat vertwijfeld. Want wat was het college van plan? Wat voor voorstellen zouden er gaan komen die het oplopende begrotingstekort dat zich toen al aftekende zouden gaan verklaren. Blijkbaar was het nodig extra te investeren. Het antwoord dat we na twee termijnen kregen was dat er gedurende het jaar raadsvoorstellen zouden volgen. Dat zou de gewenste duidelijkheid gaan schetsen. Wij wachten nog steeds. Ik kom hier later op terug.

Allereerst. Compliment voor de opstellers. De manier waarop je in het stuk wordt meegenomen is plezierig en het geheel is vrij overzichtelijk, al blijven sommige onderdelen taaie kost om goed te kunnen doorgronden.

Financiën

De financiële prognoses over de komende jaren tonen een ronduit negatief beeld. Het is verleidelijk om het gelijk over de tekorten in de jeugdzorg te gaan hebben maar er is wat ons betreft meer aan de hand. Onze tekorten hangen minder samen met de tekorten in de jeugdzorg dan in sommige andere gemeenten het geval is.

Ik wil beginnen met een algemeen statement over de gemeentefinanciën in Nederland. Want één van de grootste tegenvallers voor de gemeente Dalfsen is het beleid dat het Rijk de afgelopen jaren voert. Het kabinet VVD/CDA/D66/CU had de mooie taak om na een diepe crisis met een huishoudboekje dat weer op orde was de goede investeringen in onze samenleving te gaan doen. Maar wat blijkt na bijna 3 jaar Rutte 3. Het kabinet zit op haar geld. Afgelopen jaar 11 MILJARD overschot. Net als het jaar ervoor. Dit kabinet houdt overal de hand op de rem terwijl de lasten voor gewone mensen op blijven lopen. Dit alles tijdens een HOOGCONJUNCTUUR. Door de manier waarop de overheidsfinanciën georganiseerd zijn betekent dit dat feitelijk dat de rem ook gezet is op de groei van het gemeentefonds. En dus hebben gemeenten overal in Nederland te kampen met grote tekorten. Een groot gevaar voor onze economie, zo laat ook de Wereldbank nu weten.

Wij vinden deze manier van overheidsfinanciering onwerkbaar voor het lokale bestuur. Deelt dit college deze mening? **V1** Er lopen momenteel via de VNG landelijke trajecten om tot verbetering te komen. Hoe houden wij hier een vinger aan de pols? **V2** Het is namelijk onze ambitie om dit verhaal hier voor het laatst te moeten houden vandaag.

Het college vraagt in de perspectiefnota om richting en stelt daarbij een viertal concrete vragen. Wij gebruiken deze eerste termijn vooral om deze te beantwoorden. Daarnaast zal ik mijn betoog eindigen met een extra aandachtspunt van onze kant.

De eerste vraag die u ons stelt is of wij reserves aan zouden willen wenden. Wij zijn blij dat het college blijkbaar dit jaar het handboek overheidsfinanciën

goed heeft gelezen want precies dit was ook vorig jaar ons pleidooi. Toen werd dit als “juridisch” onmogelijk gepresenteerd. Maar goed. Ons punt was en is denk ik helder. Dit soort tegenslagen is waarvoor een reserve bestemd is.

De tweede vraag is de vraag of wij onze ambities bij willen stellen. En daar wordt het lastig. Het ontbreekt ons namelijk nog onvoldoende aan inzicht wat we nu de komende jaren gaan doen. Er zit veel lucht in deze nota. De verklaring is wederom dat er nog kredietvoorstellen naar onze raad zullen komen. Maar op deze manier hebben wij niet echt het gevoel te werken aan onze ambities zoals aan het begin van deze periode in de kleurrijke kubus vastgelegd. Het korte antwoord is dus; in de kleurrijke kubus staan onze ambities, daarop verwachten wij actie en de overige ideeën/projecten en of ambities van raad en/of college zijn daarmee van een lagere prioriteit. Samengevat; wij zijn nieuwsgierig naar ons traject van bestuurlijke vernieuwing, tevreden als het gaat om de stappen die we maken in het armoedebeleid en het realiseren van nieuwe woonlocaties, we worden wat onrustig van de ontwikkelingen in zorg en welzijn maar we zijn ronduit ongeduldig als het gaat om de realisatie van onze duurzaamheidsambities. Voor die laatste geldt; zorgvuldigheid én snelheid zijn gewenst. Daarnaast is ook de betaalbaarheid van de transitie voor onze inwoners een belangrijk aandachtspunt voor onze fractie. Wij verwachten dat het college snel met voorstellen op dit punt komt.

De derde vraag gaat over het bestaande beleid. Wij zijn bereid kritisch naar kosten kijken te kijken maar ook daar geldt dat we pas besluiten nemen als we inzicht hebben in gevolgen van keuzes. Dit inzicht is ons toegezegd en hier komen we dan ook op een later moment op terug.

Wel willen wij graag al een aantal onderwerpen scherp markeren. En daarmee maak ik ook een bruggetje naar **de vierde vraag** die gaat over het sociale domein.

Wat ons betreft blijft gelden dat in Dalfsen iedereen die recht heeft op zorg die krijgt. Wat het ons ook moet kosten. Echter, we moeten wel goed blijven kijken of we onze middelen efficiënt en doelmatig besteden. Tot nu toe zijn we voornamelijk bezig geweest met de transitie en proberen we zo goed mogelijk een transformatieproces neer te zetten. Echter hebben we ons wel voldoende afgevraagd wat goede zorg is? Wat vinden we belangrijk in deze en wanneer zijn we tevreden? Hoe houden we het zorglandschap vitaal en kunnen we (nog) meer inzetten op innovatie?

Het gaat dan wat ons betreft ook over het gesprek rondom indicatiestellingen. Bijvoorbeeld in de jeugdzorg zijn er de laatste tijd toch veel signalen dat er wel erg veel jongeren in de zorg belanden. Hierbij geldt dat dit een ingewikkeld spanningsveld oplevert. Soms worden jongeren te laat opgemerkt waardoor er ineens enorme kosten gemaakt moeten worden. Maar vaak ook lijkt het alsof jongeren iets te snel worden voorzien van een

etiket. Dit probleem kunnen wij vanaf deze plek niet oplossen maar is een opgave waar we als gemeente ons wel in moeten blijven ontwikkelen.

Een ander punt dat de laatste tijd ook in onze regio vaker de kop op steekt gaat over de besteding van zorggelden aan derden en welk percentage van deze gelden daadwerkelijk bij zorg terecht komt. Zorg is een voorziening en wat ons betreft hebben wij absoluut niet de taak bij te dragen aan de winstgevendheid van instellingen. Zorgcowboys zijn niet welkom in onze gemeente. Wij gaan ervan uit dat het college dit gegeven deelt? **V3** Hoe borgen wij dit in Dalfsen? **V4**

Ook blijven wij onverkort voorstander van het investeren in preventieve maatregelen. In dit kader markeren wij graag drie zaken die wij koste wat kost overeind willen houden. Dat betreft als eerste het bibliotheekwerk en als tweede de realisatie van laagdrempelige inloopvoorzieningen in al onze kernen (zoals opgenomen in de begroting 2019). Kan het college hier een stand van zaken over geven? **V5** Als derde zien wij graag een voorziening voor mensen die moeite hebben om de bijdrage aan sportverenigingen te kunnen dragen. We hebben een mooie voorziening voor de jeugd, maar hoe zit dit met volwassenen? **V6** Bewegen en sociale contacten zijn wat ons betreft essentieel voor de geestelijke gesteldheid. Bovendien zijn de kosten van een sportlidmaatschap goedkoper dan die van een psychiater. **M1**?

De laatste vraag betreft het verhogen van onze inkomsten. Het is daarbij erg verleidelijk om zelf aan knoppen te gaan draaien om onze inkomsten te verhogen. Dat zou best verdedigbaar kunnen zijn als je alleen kijkt naar ons tekort. Maar wij kijken toch wat anders naar deze materie.

Zo zien wij niets in maatregelen die op korte termijn iets zouden kunnen opleveren maar waarvan de uitwerking op langere termijn onduidelijk is. Voor de helderheid, wij doelen hier bijvoorbeeld op de suggesties van het college om zaken in onze gemeenschap verder te gaan privatiseren. Dit kan bij ons niet op steun rekenen.

Natuurlijk zien ook wij de noodzaak om waar mogelijk de inkomsten te verhogen. Voorstellen daartoe waarbij bijvoorbeeld de maximering voor leges worden losgelaten zijn wat ons betreft bespreekbaar.

Het draaien aan de knop van de OZB is wat ons betreft nog niet aan de orde. Wij werken niet mee aan het verzwaren van de lasten voor onze inwoners terwijl de overheid in brede zin Rijk/Provincie/Gemeenten op een enorme bult geld zitten. Dat moeten wij als overheden maar beter onderling gaan regelen.

Ook zien wij naast tegenvallers dit jaar ook echt wel weer meevallers ontstaan. Een (overigens verdiende) CAO verhoging gaat echt wel gecompenseerd worden door het Rijk. En ons grondbedrijf zit ook niet bepaald stil dit jaar. Het zou dus maar zo kunnen dat de jaarrekening 2019

een tekort op de begroting laat zien met daarnaast een groeiende algemene reserve.

Als dat het resultaat is én we hebben substantiële stappen gemaakt op onze eerder genoemde speerpunten dan zijn wij tevreden.

Tot slot nog een aandachtspunten van onze kant.

In het recent vastgestelde coalitieakkoord van de Provincie Overijssel is een goed en toegankelijk openbaar vervoer tot speerpunt van beleid verheven.

Vraag: is het college op basis van bovengenoemd provinciaal speerpunt van beleid bereid het gesprek met de Provincie opnieuw aan te gaan? **V7** Inzet: 1.

verbeteren van de OV-verbindingen met specifieke aandacht voor de kern Lemelerveld die de afgelopen jaren fors heeft moeten inleveren (schrappen lijnen naar Ommen en Raalte) 2. Onderzoeken in hoeverre verschillende vervoersstromen kunnen worden gecombineerd (doelgroepenvervoer).

3) Met de NS in gesprek te treden de hoeveelheid OV-fietsen op Station Dalfsen te verhogen.

Veel succes toegewenst.